

Ministryně obrany Jana Černochová odhalila památník příslušníku RAF Františku Heklovi u jezera Loch Doon

7.9.2025 - Stanislava Doleželová | Vojenský historický ústav Praha

Ráno 25. října 1941 usedl 26letý nadporučík František Hekl do letounu Supermarine Spitfire Mk.II sériového čísla P7540 a vydal se na cvičný let s rozkazem „Local Flying“. Kolem 11. hodiny přelétal nad jezerem Loch Doon, kde tou dobou byla mlha a špatná viditelnost. Podle očitých svědků Heklův Spitfire klesl těsně nad hladinu jezera, náhle se naklonil doprava a křídlem narazil do vodní hladiny, následkem čehož letoun havaroval.

Tělesné ostatky Františka Hekla se nikdy nenašly a tohoto hrdinu dosud nepřipomínalo žádné pietní místo

„Před rokem jsem na břehu jezera Loch Doon slíbila, že do jednoho roku vznikne památník připomínající tohoto pilota československého letectva a později i královského letectva RAF. Místo není jen jeho pomníkem, ale také válečným hrobem. Je nesmírně důležité, aby příběhy hrdinů, jako byl plukovník i. m. František Hekl, zůstaly živé, aby byly inspirací pro nás i pro budoucí generace. Tento pomník nám bude připomínat, že svoboda není samozřejmostí, a že bývá vykoupena oběťmi nejvyššími,“ uvedla ministryně obrany Jana Černochová.

„Dnešní den je alespoň částečným splacením historického dluhu, který má naše společnost vůči svým válečným hrdinům. Je to zároveň výzva pro nás všechny, abychom v každé době dokázali hájit hodnoty, za něž oni nasazovali život – svobodu, demokracii a lidskou důstojnost,“ uvedla předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR Markéta Pekarová Adamová, která se pietního aktu rovněž zúčastnila.

Žulový Spitfire

„Pomník znázorňuje křídlo letounu Supermarine Spitfire Mk.II nořící se svým koncem do vod jezera Loch Doon. Na levém kameni je znak 312. peruté a text v angličtině, na pravém kameni český lev a text v češtině. Hladinu jezera je možné vidět mezerami mezi jednotlivými kameny,“ představuje dílo akademický malíř Pavel Holý z Vojenského historického ústavu Praha, autor památníku.

Pomník je ze světlé žuly, při hezkém počasí bude na velkou vzdálenost „svítit“ v hnědo-zelené krajině Skotska. Holému šlo především o to, aby člověk stojící před pomníkem viděl hladinu jezera skrz mezery mezi kameny pomníku.

Zrekonstruovaný Heklův Spitfire je od roku 2017 k vidění v leteckém muzeu v Dumfries, hodinu cesty od jezera. Trosky letounu se po pětiletém pátrání podařilo vyzdvihnout až v roce 1982. Po náročném zrekonstruování do původní podoby v markingu 312. čs. stíhací peruti RAF byl „Loch Doon Spitfire“ představen jako hlavní exponát muzea u příležitosti 40. výročí jeho založení.

Nadporučík letectva

František Hekl je symbolem československého vlastence i pro naši generaci. Absolvoval Vojenskou akademii v Hranicích. V předválečném Československém letectvu létal na stíhacích dvouplošnicích Avia B-534. Po okupaci přešel do Polska, kde byl zraněn. Byl internován v Sovětském svazu. Odsud se mu podařilo přes Istanbul, Port Said, Suez, Bombaj, Mombasu, Kapské Město, Freetown a Gibraltar dorazit do britského Liverpoolu 27. října 1940. Už v den státního svátku 28. října se prezentoval u RAF v Cosfordu.

Absolvoval letecký výcvik v řadách RAF a v září 1941 roku nastoupil do aktivní služby u 312. stíhací perutě, letky B, tehdy pod velením Aloise Vašátka, který Hekla popsal jako velmi schopného důstojníka a dobrého a snaživého stíhacího pilota. Ještě předtím, v červenci, měl příležitost v Londýně převzít od předsedy polské exilové vlády Kříž za chrabrost (Krzyż Walecznych).

Pietního aktu se zúčastnili také Vlastimil Heckel a Olga Boucká, prasynovec a praneteř letce Františka Hekla.

Stanislava Doleželová, Ministerstvo obrany ČR

<https://www.vhu.cz/ministryne-obrany-jana-cernochova-odhalila-pamatnik-prislusniku-raf-frantisku-heklovi-u-jezera-loch-doona>